

## **תכנית ההשלמה לתואר ב"א בסיעוד בנצרת**

**קורס 290.1908: המטפל במפגש הטיפולי**

**מרצה: ד"ר תמר שלזינגר**

שנה"ל תשע"ה 2014-2015

**דוא"ל:** shleztamar@gmail.com

**מועד הקורס:** יום ד' 10:00-14:00 **מחצית ראשונה של הסמסטר**

**שעות קבלה:** בתיאום מראש עם המרצה

### **תיאור הקורס**

מתן הטיפול\_מחייב את המטפל\* לשים עצמו בצד ואת מטופליו במרכז הבמה. האמנם?...

מטרתו של קורס זה להפוך את היוצרות ולשים במרכז הבמה את המטפל. במהלך הקורס נבחן את חווית המטפל במפגש הטיפולי ומה הוא לוקח עמו בתום מפגש זה. כיצד משפיע מתן הטיפול (caring) על מחשבותיו, רגשותיו ועולמו של המטפל? מה הוא "לוקח" איתו מהטיפול אל מרחבים שונים בחייו (זוגיות, הורות, משפחה, תפיסת עולם, תרבות וכו')? כיצד משפיע השימוש האינטנסיבי באמפתיה על המטפל? בהמשך לבחינת ההשפעות על המטפל נברר את הדרכים בהן הוא יכול לשמור על עצמו מפני תהליכים כמו שחיקה, טראומטיזציה משנית ותשישות חמלה, האופייניים לעובדים במקצועות הסיוע, אשר פוגשים סבל באינטנסיביות גבוהה.

הקורס מיועד לסטודנטים לסיעוד, בעלי ניסיון בעבודה ובמפגש עם מטופלים.

-----  
**\*במונח "מטפל" הכוונה לגברים ולנשים גם יחד.**

### **מבנה הקורס**

שישה מפגשים בני ארבע שעות אקדמיות כל אחד ומפגש שביעי מסכם בן שעתיים. סה"כ 26 שעות אקדמיות.

### **מתודולוגיה**

הרצאות פרונטאליות; הרצאות אינטראקטיביות, צפייה בסרטים, דיונים ולימוד עצמי.

### **הערכה**

מבחן על החומר שנלמד בכיתה ועל הרשימה הביבליוגרפית. **ציון עובר: 60%**

**פירוט נושאי הלימוד בקורס וקריאה נלווית: (ייתכנו שינויים ותוספות במהלך הקורס).**

- **להיות מטפל- מה זה בכלל? מה אני מביא איתי לטיפול? מה קורה לי במפגש הטיפולי? מה קורה לי במפגש עם נושאים ייחודיים בטיפול (מוות, זקנה, סבל, ילדים, עוני ועוד) ? מה קורה לי אחרי מפגש טיפולי? קריאה רלוונטית:**

קייסמנט, פ. (1988). **ללמוד מן המטופל**. תל אביב: הוצאת דביר. הפרק: מחשבות מוקדמות על לימוד מן המטופל. עמ' 15 – 39.  
שראל, ע' (2007). המטפל הידען והמטפל החכם (שבתוכנו). בתוך נ' הדס-לידור ומ' לכמן (עורכים), **פרקי קריאה בשיקום והחלמה בבריאות הנפש** (עמ' 61-98). כפר יונה: הוצאת ליתם.  
Fallowfield, L., & Jenkins, V. (2004). Communicating sad, bad, and difficult news in medicine, *The Lancet*, 363, 312-319.

- **טראומטיזציה משנית, תשישות חמלה ומציאות טראומטית משותפת** קריאה רלוונטית:  
גולדבלט, ה' (2013). חווית המפגש של אחיות עם נשים נפגעות אלימות במשפחה. **חברה ורווחה, ל"ג**, 303-329.  
דרורי, נ. (2014). **טראומה בהשאלה: מחשבות על הטראומטיזציה הבלתי-נמנעת של המטפל בטראומה** (גירסה אלקטרונית). נדלה מאתר פסיכולוגיה עברית <http://www.hebpsy.net/articles.asp?id=3167>  
Clark, M. L., & Gioro, S. (1998). Nurses, indirect trauma, and prevention, *Journal of Nursing Scholarship*, 30, 85-87.

- **"על החיים ועל המוות"**

סוגיאל, ר' (1996). **ספר המתים והחיים הטיבטי**. תל אביב: הוצאת גל. הפרק: התבוננות ושינוי, עמ' 41-53.

קובלר-רוס, א. (2002). **המוות חשוב לחיים. החיים, המוות והחיים**  
**שלאחר המוות.** ירושלים: הוצאת כתב. הפרק: חיים, מוות והחיים  
לאחר המוות. עמ' 99-130.

• **משאבי המטפל: חוסן המטפל, מודל החוסן הרב-מימדי**  
**קריאה רלוונטית:**

להד, מ' (2006). **מציאות פנטסטית- הדרכה יצירתית בתרפיה.** טבעון: הוצאת  
נורד. הפרק: גש"ר מאח"ד: מודל החוסן הרב מימדי. עמ' 23-40.

• **שמירה עצמית- כיצד נשמור על עצמנו מפני השפעות הטיפול?**  
**קריאה רלוונטית:**

להד, מ. (2006). **מציאות פנטסטית- הדרכה יצירתית בתרפיה.** טבעון: הוצאת  
נורד. הפרק: חושך על פני תהום- הדרכת צוות לאחר אסון. עמ' 167-176.

Neff, K. D. (2011). Self-compassion, self-esteem, and well-being. *Social and Personality Compass*, 5, 1-12.